Voorzitter, dank u wel.

Als je door Voorschoten wandelt of fietst, zie je meteen waarom wij zo blij zijn met ons dorp. Het is gezellig en sfeervol, en de inwoners zijn lieve en betrokken mensen. Afgelopen week waren er verschillende, maar bovenal griezelige Halloweenfeesten. Volgende week trekken de kinderen in een groot deel van ons dorp weer met hun lampionnen langs de deuren voor Sint-Maarten, staan de Sinterklaasvieringen voor de deur en klopt ook de kersttijd alweer bijna aan. Ondertussen wordt er op allerlei plekken in ons dorp volop gekaart, gesport en geknutseld dankzij de geweldige inzet van onze buurthuizen, sportverenigingen en de VOV. Stuk voor stuk momenten waarop inwoners samenkomen, georganiseerd door onze talloze enthousiaste vrijwilligers.

Maar voorzitter, naast al die mooie lichtpuntjes zijn er in ons dorp ook echte zorgen. Onze ondernemers maken zich druk over de veranderende economie. Zij vragen zich af: komen er straks nog wel genoeg klanten naar mijn winkel en hebben ze op het gemeentehuis nog wel genoeg oog voor de kansen die ons mooie centrum biedt?

In Vlietwijk maken veel inwoners zich begrijpelijkerwijs zorgen over hun woning en hun buurt. Wij zijn blij dat daar stap voor stap meer duidelijkheid komt, maar we mogen het contact met de inwoners niet verliezen. Wij zijn daarom ook blij dat de wethouder heeft toegezegd de wijk in te trekken.

Ook in Adegeest maken inwoners zich zorgen over hun eigen huis en hun straat, waar de problemen rond de werkzaamheden zich helaas nog steeds verder opstapelen. Voor Voorschoten Lokaal staat één ding vast: wij moeten altijd blijven luisteren naar deze zorgen van onze inwoners.

Op deze begroting staan hele mooie plannen: een nieuw sportcentrum met zwembad en sporthal, een modern schoolgebouw voor de Fortgensschool, veiligere schoolroutes voor onze kinderen, de bouw van betaalbare woningen. Daar worden wij als Voorschoten Lokaal natuurlijk heel blij van.

Maar voorzitter, ons bekruipt een ongemakkelijk gevoel als we door dit dikke begrotingsboek bladeren. Het leest een beetje alsof het college met een volle winkelwagen door de supermarkt rijdt en werkelijk alles in het mandje gooit wat er lekker uitziet, zonder op de prijskaartjes te kijken. En wie mag er straks bij de kassa afrekenen? Juist: onze inwoners.

Want laten we eerlijk kijken naar de toekomst van ons dorp als we op deze manier geld blijven uitgeven. De komende jaren wil het college voor maar liefst 113 miljoen euro investeren. Onze schulden schieten daardoor omhoog van 43 miljoen euro nu naar bijna 130 miljoen euro in 2030. De schuldquote gaat naar bijna 148 procent, ver boven onze eigen veilige grens van 130 procent. Die torenhoge schuldquote betekent dat we financieel volledig klem komen te zitten. Sterker nog: in de financiële paragraaf van de begroting staat heel helder dat we bij een schuldquote boven de 130% eigenlijk geen

nieuwe investeringen meer kunnen doen en op de rem moeten trappen. En de rente die we elk jaar aan de bank moeten betalen? Die verdrievoudigt van 1,1 miljoen euro in 2027 naar ruim 3,8 miljoen euro per jaar in 2030. Dat is bijna vier miljoen euro per jaar die we straks niet meer kunnen uitgeven aan groen, een levendig centrum of zorg in ons dorp, puur omdat we rente moeten betalen over onze leningen.

En dan hebben we het nog niet eens over de rekeningen die nog onderweg zijn. In deze begroting lijkt het op papier misschien net te passen, maar we weten nu al dat er in de Najaarsnota miljoenen aan tegenvallers aankomen. Alleen al bij de projecten in Adegeest en op de Raadhuislaan lopen de kosten met zo'n 5 tot bijna 6 miljoen euro uit de hand. Die miljoenen staan nog niet in deze begroting, maar komen straks in 2028 wel keihard als een boemerang terug op de rekening van onze inwoners.

Daar komt nog iets bij, voorzitter. Toen wij de cijfers in deze begroting goed gingen nakijken, kwamen we behoorlijk wat rekenslordigheden tegen en posten die op de verkeerde plek staan. Wij hebben daar technische vragen over gesteld. Ik begrijp heel goed dat het voor de ambtenaren te kort dag was om die vragen nog op tijd voor deze vergadering te beantwoorden. Daar hebben wij alle begrip voor. Maar ik wil de wethouder wel vragen hoe hij hier nu zelf naar kijkt. Kan de wethouder, met al die openstaande vragen over rekenverschillen én de miljoenen aan tegenvallers die eraan komen, deze begroting vandaag nog steeds met dezelfde zekerheid en een gerust hart aan de raad aanbieden?

Voorzitter, dat brengt mij bij de portemonnee van de mensen thuis. Het leven is al duur genoeg. Toch kiest dit college ervoor om de woonlasten in Voorschoten flink te verhogen naar 156 procent van het landelijk gemiddelde. De rioolheffing stijgt volgend jaar in één klap met ruim 37 procent, de afvalstoffenheffing gaat met ruim 6 procent omhoog en tot overmaat van ramp draait het college ook nog eens de afgesproken OZB-nullijn van vorig jaar terug. Inwoners krijgen dus een dubbele verhoging van de OZB voorgeschoteld, oftewel de zilvertaks, zoals de wethouder zelf aangaf in de Voorschotense Krant: de hypotheek moet ergens van betaald worden.

Beloofd is beloofd, vinden wij bij Voorschoten Lokaal. Een afspraak met de raad en de inwoners draai je niet een jaar later via de achterdeur weer terug. Bovendien zien we dat alle rekeningen flink stijgen, maar dat het bedrag voor kwijtschelding voor onze armste inwoners op precies dezelfde 290.000 euro blijft staan. Dat klopt natuurlijk niet: als de tarieven stijgen, moet de hulp voor onze minima gewoon meestijgen.

In het uitvoeringsprogramma van het college staat, bijna verstopt tussen de regels door, dat er een 'prijsprikkel' voor restafval wordt voorbereid. Laten we het beestje gewoon bij de naam noemen: dat is Diftar, oftewel betalen per vuilniszak of per keer dat je de container opent. We weten uit heel veel andere gemeenten wat er dan gebeurt. Gezinnen met jonge kinderen in de luiers en ouderen met medisch afval worden op kosten gejaagd.

Voorzitter, wij steken onze kop niet in het zand, maar komen graag met positieve en haalbare oplossingen. Daarom kondig ik namens Voorschoten Lokaal onze eigen motie en ons amendement aan.

Onze motie: Geen Diftar of extra 'prijsprikkel' op afval

Wij dienen een motie in om direct een streep te zetten door elke voorbereiding of invoering van Diftar of een financiële prijsprikkel op afval. Laten we onze inwoners helpen met goede afvalscheiding en service, in plaats van hen te straffen met een afvalboete per zak en geld te verspillen aan dure onderzoeken.

Ons amendement: Ombuigingen en lagere lasten (Beloofd is beloofd)

Wie kritisch is op de uitgaven, moet zelf laten zien hoe het anders kan. Daarom dienen wij een amendement in waarmee we de extra OZB-inhaalslag van 204.000 euro volledig schrappen én het budget voor kwijtschelding voor de minima eerlijk laten meestijgen met de hogere tarieven.

Hoe betalen we dat? Niet door te snijden in voorzieningen voor het dorp, maar door eerst kritisch naar onze eigen gemeentelijke organisatie te kijken. Het college vraagt namelijk 450.000 euro per jaar extra voor nieuwe ambtenaren, heeft een onduidelijke stelpost van honderdduizenden euro's voor eigen collegeplannen vanaf 2028 en vraagt bijna drie ton extra voor allerlei losse potjes, zoals extra zaalhuur voor wijkwethouders, extra opleidingsbudgetten en interne onderzoeken.

Met ons amendement brengen we de ambtelijke uitbreiding terug tot wat echt nodig is voor de grote projecten (100.000 euro), schrappen we de blanco cheque voor het collegeprogramma en vangen we die losse interne kosten gewoon op binnen het bestaande budget van de organisatie. Wat er onder de streep overblijft, stoppen we netjes in de spaarpot van de gemeente om onze financiële positie te versterken.

Voorzitter, ik rond af. Voorschoten is een uniek en warm dorp en we willen graag vooruit. Maar goed bestuur betekent dat je blijft luisteren naar de zorgen in de wijken, dat je je eigen huishoudboekje op orde hebt en dat je afspraken met inwoners nakomt. Laten we verstandig investeren en ons dorp fijn en betaalbaar houden voor iedereen.

Dank u wel.